

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dispvt Van Martinvs Lvthervs Met Den Dvyvel Over het H. Sacrificie der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Het Leste Capittel. Ende Besluyt. Wort bethoont dat de Lutheranen, en Calvinisten, rakende het stuck van 't af-breken de Misse, discipelen zijn vanden duyvel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34106

waerheyt niet gheleert / waanneer hy hem seyde /
 dat die Wisse afgodery is / ende verbolghens datse
 moest afgelicht worden.

HET LESTE CAPITTEL.

ENDE BESLUYT.

Wordt bethoont dat de Lutheranen, en Calvini-
 sten, rakende het stuck van 'taf-breken de Mis-
 se, discipelen zijn vanden duyvel.

Hy hebben boken betwefen / dat den duyvel / in
 dit boozseyde stuck / is den Vleet-meester van
 Luther gheweest / ende Luther sijnen discipel / volghet
 hem dat de tegenwoozdighe Lutheraenen, en Calvini-
 sten, den duyvel mede moeten erkennen als booz
 hunnen meester / ende sich uyt-gheben booz sijne di-
 scipelen: want of sy duyvent-mael roepen / dat sy
 sich houden aen de Schryfure / ende niet Luther niet
 doen hebben / dat is seker / dat sy / in dit stuck van
 afbreken der Wisse / ende dat sy afgodery is / niet
 alleen over-een-komen niet Luther, maer doech de
 selve kracht vande argumenten / ende de selve be-
 sputen ghebruycken / die den duyvel aen Luther ghe-
 weest heeft. Maer die sulcx doen / moeten den duy-
 vel erkennen als hunnen leeraer ende meester / soo
 moeten van de Lutheraenen, en Calvinisten, den duyvel
 erkennen als booz hunnen leeraer en meester / en
 sich uyt-gheben booz sijne discipelen.

Beminde vrienden! is 't moghelijck dat ghy lie-
 ven reben ghebruycket / ende dit niet en verstaet: dat
 ghy ooghen hebt / ende dit niet en siet: dat ghy oer-
 ren hebt / ende naer dit niet en lustert? Was de
 wereld in de op-komste van Luther soo ghestelt / dat
 God de waerheydt / door den duyvel moest verkon-
 tinnen / ende bevestighen? Ende oude tijden / hadde
 ghesonden sijne Propheten om dit te doen / inde
 vliegende tijden sijne Apostelen / daer naer soo me-
 nigke wisseliche / ende heylighe leeraeren vande H.

Kercke / wie van alle heeft opt bekeur dat den dyp-
 bel van bevesticht / ofte overwonnen heeft in hunne
 leeringhen contraylen / al wat dese mannen boe-
 gaben / was / dat sy hunne leeringhen hadden van
 den h. Gheest. Moest de werelt soe lanch ver-
 wachten om de waerheydt te leeren / tot datter nu
 langhen leken eenen Luther booz den dagh soude
 komen / die de waerheydt van den dypbel soude ge-
 leert worden / ofte in de selve bevesticht: o gro-
 wel der geontwelen! goeden God! wat sount ghy-
 lieden te swallen / ende te schelden hebben / in
 daer maer een bande pilaren der Roomsche Kercke
 sulcx bekende / ghelijck als Luther van syn eygen
 selven bekeur: dan sount ghy met recht moghen roe-
 pen (soe als ghy nu mentghmael doet reghen roep
 ende reden) dat de Roomsche Catholijche leere-
 ghen / dypvelsch leeringhen zijn: maer nu / die
 ghy wel verskeret zyt / ende van alle kanten oer-
 ruyght / dat Luther banden dypbel gheleert is / to-
 de dat ghy de selve leeringhe staende hont met hem
 daer zyt ghy lieden soe berooft van sinnen / ver-
 blindt / ende hartneekigh / dat ghy die leeringhe
 die van den dypbel gheleert is / booz goet hont met
 booz goddelijck. Hoe is het moghelijck: hoe kan de
 vailen in een redelijck mensch: breeft ghy lie-
 niet / dat den oppersten rechter / inden upersten
 dagh ul verwijten sal: i gene hy acu de v. hant
 rijng verwerpen heeft / ende dat hy tot ul. sal seggen
 Ghyliden zijt uyt den Vader den duyvel, ende ghy hebt
 begheerten uws Vaders ghedaen, want ghy de
 se hebt af gheschaft ende gheleert dat sy afgodert
 is: Breeft ghy niet dat hy hier over dese senten-
 sal stricken: Gaet van my ghy vervloecte in 't ewighe
 vyer 't welcke den duyvel, ende sijne Enghelen toe berey-
 is. Dit magh ick bylijck braeghen / want ghy en
 kont niet loochenen dat Luther met den dypbel ghy
 sproken heeft, ghy en kont niet loochenen dat Luther
 door den dypbel is overwonnen ghetweest om
 hemelijcke Wisse booz quaet / ende afgodert
 houden en die te verwipen: ghy moet bekeur

dat de leerlinghen vanden duyvel suspect zijn van
 valscheyt/ en leughen : ghy zijt obertuyghyt van
 Schrifture/ dat Luther na den duyvel niet en mocht
 leeren/ maer dat hy hem moest den mont stop-
 pen/ ende verjaeghen/ ghy moet bekennen dat
 Godt/ in die omstandigheden naemlijck / inde
 welke de werelck doe was als Luther eerst op
 quam/ den duyvel niet ghebruycken en kost, noch
 en mocht, om de waerheydt te verbreyden, ende beve-
 stighen/ hy en mocht niet/ ter oozsake van sijne booz-
 sigtigheyt/ hy en kost niet om dat hy den wille
 van sijnen eenigen sone niet en kost wederstaen/ den
 welcken de waerheydt door den duyvel niet en begeert ver-
 breyden, noch bevestighen te hebben : Ende dies niet te-
 ghenstaende dit al te mael/ daer ghy van alle kran-
 ten soo obertuyghyt zijt/ blijft ghy even-wel het af-
 schaffen der Wisse / ende dat sy afgodery is / dooz
 goet/ ende goddelijck houden; wat meerder hart-
 neckigheyt/ ende verblintheyt soude eenigh mensch
 konnen bedencken ? wat is hier anders van te ver-
 wachten als 't ghene den Ecclesiasticus seght *Cap. 3. v.*
27. Een hartneckigh hert sal het quaet hebben op 't uyerste?
 Wel aen/ doet ten langhen lesten de ooghen eens
 open/ buyghet uwe halsen onder den h. Gheest / die
 nu soo vele jaren dooz het sock vanden duyvel be-
 staert / ende dooz sijne leerlingen zijn onder druckt
 gheweest/ op dat ghy den duyvel / uwen meester /
 brackende/ mocht worden niet alleen discipelen/
 maer oock waerachtighe hinderen van den h.
 Gheest. Amen.